

Międzynarodowa Noc Nietoperzy

[1]

Międzynarodowa Noc Nietoperzy jest wydarzeniem corocznym o zasięgu ogólnosiwiatowym. W 2020 r. przypada ono 29-30 sierpnia.

Nietoperze żyją obok nas i z uwagi na wzrastającą gęstość zaludnienia, są coraz bardziej dostrzegane. W Polsce na wolności można spotkać przedstawicieli aż 27 gatunków nietoperzy. Zwykle ich nie dostrzegamy z powodu trybu życia, nocnej aktywności oraz faktu, że większość wydawanych przez nie dźwięków ma częstotliwość niesłyszalną dla ludzkiego ucha.

Szacuje się, że **w Toruniu mieszka około kilkaset nietoperzy**. Zimą ssaki te zazwyczaj mieszkają w fortach, a latem szukają dla siebie miejsca najczęściej w opuszczonych domach czy szczelinach. Za sprawą „Natura 2000”, toruńskie forty są objęte czynną ochroną - choć nie są to obiekty przyrodnicze, ale licznie przebywają w nich nietoperze, czyli gatunki zagrożone.

Czynna ochrona nietoperzy na terenie Torunia - to jedno z zadań z zakresu ekologii i ochrony dziedzictwa przyrodniczego, które było realizowane w 2009 roku przez Polski Klub Ekologiczny Okręg Pomorsko-Kujawski w Toruniu. Efektem zrealizowanego przedsięwzięcia było rozwieszenie na terenie Torunia 496 trocinobetonowych schronień dla nietoperzy, w 31 skupiskach, na drzewach m.in. w parku na Bydgoskim Przedmieściu, Ogrodzie Zoobotanicznym, Dolinie Marzeń, Parku Tysiąclecia, parku na Jakubskim Przedmieściu, na Bielanach i na Skarpie, na Barbarce i Kępie Bazarowej, a także w fortach IV, V, XIII i XV. Dzięki realizacji zadania nietoperze zimujące w Toruniu zyskały trwałe i bezpieczne miejsca bytowania i rozrodu, co wpływa na odtworzenie witalności miejscowej populacji.

Na terenie Torunia gromadzi się od 400 do 600 nietoperzy należących do ośmiu gatunków, w tym również są wśród nich osobniki objęte najwyższym statusem ochronnym: nocek duży, nocek łydkowłosy i mopek.

W Toruniu w dniu 29 sierpnia 2020 r. w godz. 18:30-21:00 Stowarzyszenie „Tilia” organizuje wydarzenie pod nazwą „Noc Nietoperzy na Barbarce” - [więcej informacji i zapisy na to wydarzenie na](#)

[stronie Stowarzyszenia „Tilia”](#) [2]

Międzynarodowa Noc Nietoperzy jest organizowane dla ogółu społeczeństwa pod auspicjami "Porozumienia o ochronie populacji nietoperzy europejskich" (ang. EUROBATS - Agreement on the Conservation of Populations of European Bats). Porozumienie o ochronie populacji nietoperzy europejskich zostało zawarte w 1991 r., obecnie obejmuje 36 państw w Europie, Afryce Północnej i na Bliskim Wschodzie. EUROBATS ma na celu ochronę 53 gatunków nietoperzy zidentyfikowanych w obszarze Porozumienia, poprzez przepisy prawne, edukację, środki ochrony i współpracę międzynarodową (więcej na stronie www.eurobats.org [3]). Celem przyświecającym Międzynarodowej Nocy Nietoperzy jest wzrastające zagrożenie dla tych ssaków oraz zwrócenie uwagi na ogromną rolę, jaką spełniają one w ekosystemach lądowych, o czym często zapominamy.

Rola nietoperzy w środowisku:

- doskonale sprawdzają się w ochronie roślin, gdyż polują na szkodniki, kolonia 100 nietoperzy w ciągu 30 lat życia może zjeść aż 1 350 000 000 komarów czyli 3,5 tony tych owadów,
- nietoperze są ważnym ogniwem w skomplikowanym układzie powiązań między gatunkami, redukują populacje różnych gatunków owadów i są pokarmem dla innych zwierząt,
- obecnie uważa się, że istnieje pięć grup zwierząt, które mają kluczowe znaczenie dla przetrwania człowieka – kolejno są to: pszczoły, nietoperze, plankton, ssaki naczelne i motyle,
- są łatwe w utrzymaniu, gdyż wystarczy zapewnić im odpowiednie kryjówki,
- nietoperze owocożerne i żywiące się nektarem odgrywają kluczową rolę w zapylaniu i rozsiewanie nasion wielu gatunków roślin.

Nietoperze są jedynymi ssakami zdolnymi do czynnego lotu. Dzięki specjalnie przystosowanym stopom, mogą zwisać głową w dół nawet przez całą zimę, z krótkimi przerwami na zaspokojenie pragnienia i potrzeby fizjologiczne. Zimą zapadają w stan hibernacji i budzą się tylko sporadycznie, żeby zaspokoić pragnienie i załatwić potrzeby fizjologiczne. Dopiero latem budzą się i stają się aktywne, jednak dopiero nocą.

Co możemy zrobić, aby chronić nietoperze?

- skutecznym i prostym działaniem z zakresu ochrony czynnej nietoperzy, jest wywieszanie w lasach sztucznych schronień – budek dla nietoperzy. Obecnie istnieje duży wybór tego typu konstrukcji: trwałe skrzynki trocinobetonowe oraz różne typy „tradycyjnych” drewnianych. [Instrukcja wykonania budki dla nietoperzy](#) [4]
- ważne jest, by nie niszczyć istniejących miejsc rozrodu nietoperzy. Zwykle problem ten dotyczy strychów, które nietoperze chętnie wykorzystują jako miejsce zakładania kolonii rozrodczych, ludzie natomiast chętnie je remontują. Aby pogodzić interes ludzi i nietoperzy, remonty strychów zasiedlonych przez nietoperze należy przeprowadzać wyłącznie w okresie, kiedy nietoperzy na nich nie ma, czyli w okresie zimowym.
- w czasie snu zimowego największym zagrożeniem dla nietoperzy jest ich wybudzanie, w wyniku czego tracą dużą część tkanki tłuszczowej, co zmniejsza ich szansę na przetrwanie do wiosny. W czasie hibernacji nietoperze są bardzo wrażliwe, wystarczy nasza dłuższa obecność w zimowisku, zbyt głośne zachowanie, by zakłócić ich spokój. Bardzo ważne jest, by nie likwidować starych przydomowych ziemianek i nie zasypywać nieużywanych studni, gdyż są one częstym miejscem zimowania nietoperzy.
- edukacja odgrywa kluczową rolę w ochronie nie tylko nietoperzy, ale przyrody w ogóle. Łatwiej nam przychodzi chronić i szanować coś, co jest nam znane, co darzymy sympatią i czego znaczenia jesteśmy świadomi.

W naszym kraju istnieją też parki narodowe, które zostały utworzone w celu ochrony nietoperzy, przykładem jest Ojcowski Park Narodowy, nietoperz znajduje się również w logo tego parku.

Fot. Małgorzata Litwin

Odnośniki:

- [1] https://www.torun.pl/sites/default/files/fort_iv_2015_ml.jpg
- [2] <http://www.tilia.org.pl/aktualnosci/172-noc-nietoperzy-na-barbarce>
- [3] <http://www.eurobats.org>
- [4] <https://zielonyogrodek.pl/ogrod/zwierzeta-w-ogrodzie/4591-budka-dla-nietoperzy-instrukcja-budowy-krok-po-kroku>